

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง สถานะขององค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ
พ.ศ. ๒๕๕๔

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๙๐๐/๔๔๓ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๐ และหนังสือที่ กค ๐๙๐๐/๙๖๙ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จะดำเนินการพัฒนาหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินขององค์การมหาชน แต่มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสถานะขององค์การมหาชนซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ กล่าวคือ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า “ให้องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นนิติบุคคล” มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดให้องค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และ มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดนิยามของ “หน่วยงานของรัฐ” และ “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” แต่ไม่ระบุสถานะขององค์การมหาชนไว้ชัดเจนว่าเป็นหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ ซึ่งจะมีผลต่อการพิจารณาการบริหารหนี้ขององค์การมหาชนและการพิจารณาว่าหนี้ขององค์การมหาชนเป็นหนี้สาธารณะหรือไม่ สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้หารือไปยัง สบน. เกี่ยวกับสถานะขององค์การมหาชนว่า องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกา จัดเป็น “หน่วยงานของรัฐ” หรือ “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่ง สบน. มีความเห็นว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ ได้กำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ว่าหมายถึง กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งกฎหมายได้มุ่งหมายความถึงหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นราชการส่วนกลางเท่านั้น แต่ในขณะที่องค์การมหาชนเป็นองค์กรที่ฝ่ายบริหารจัดตั้งขึ้นเพื่อให้สามารถจัดระบบบริหารงานสำหรับภารกิจของรัฐที่มีลักษณะเฉพาะให้มีความคล่องตัว องค์การมหาชนจึงมีโครงสร้างที่แตกต่างไปจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น องค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ ทั้งนี้ รวมถึงองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะด้วย เนื่องจากมีโครงสร้างที่แตกต่างไปจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/ ๑๓๗๐ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เช่นกัน อย่างไรก็ตาม มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ ได้กำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น จึงถือได้ว่า องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ เป็นหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นแนวบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการต่อไป สบ. จึงได้หารือมายังสำนักงานฯ ดังนี้

๑. องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ จัดเป็น “หน่วยงานของรัฐ” หรือ “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะจัดเป็น “หน่วยงานของรัฐ” หรือ “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. กระทรวงการคลังมีอำนาจในการค้าประกันการกู้เงินขององค์การมหาชน ดังกล่าวได้หรือไม่

๔. “หน่วยงานของรัฐประเภทหน่วยงานอื่นของรัฐ” กับ “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” มีหลักเกณฑ์ในการวินิจฉัยข้อแตกต่างกันอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ) และผู้แทนสำนักงานรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า ตามที่มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ ได้กำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ”^๑ ให้ความหมายถึงกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ซึ่งหมายความรวมถึง “หน่วยงานอื่นของรัฐ” ย่อมมีความหมายอย่างกว้างโดยหมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐทุกประเภทที่ได้จัดตั้งขึ้นในรูปของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม โดยอาจเป็นหน่วยงานที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะที่มีโครงสร้างและระบบการบริหารที่แตกต่างจากรูปแบบที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินก็ได้ ดังนั้น หน่วยงานดังกล่าวจึงอาจเป็นส่วนราชการและไม่เป็นส่วนราชการ แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ

ฯลฯ

ฯลฯ

(คณะที่ ๑๒) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจในการออกพันธบัตรของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๓/๒๕๔๙)^๖ ส่วนคำว่า “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ”^๗ ที่มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ ได้กำหนดนิยามให้หมายความถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจนั้น เห็นว่า เป็น “หน่วยงานอื่นของรัฐ” ในนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ตามความหมายอย่างกว้าง ดังที่ได้ให้ความเห็นไว้ข้างต้น แต่เนื่องจากหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐมีอำนาจบริหารจัดการด้านรายได้ รายจ่าย งบประมาณ และการก่อหนี้ของตนเอง พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ จึงได้จำกัดความรับผิดชอบของรัฐในหนี้ของหน่วยงานประเภทนี้ที่กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐไม่ควรต้องเข้าไปบริหาร^๘ และกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะสำหรับใช้บังคับกับหน่วยงานดังกล่าวไว้ โดยบัญญัตินิยาม “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” แยกออกจากนิยาม “หน่วยงานของรัฐ” ให้มีความหมายเฉพาะหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ พร้อมทั้งกำหนดบทบัญญัติมาตรา ๑๙^๙ ห้ามมิให้กระทรวงการคลังเข้ารับผิดชอบ หรือค้ำประกันหนี้ หรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ที่หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐกู้ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้งหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช้เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลัง และให้กระทรวงการคลังสามารถทำได้เพียงกู้เงินเพื่อให้หน่วยงานเหล่านี้กู้ต่อ

^๖บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจในการออกพันธบัตรของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๔๙ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๓/๒๕๔๙)

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

ฯลฯ

ฯลฯ

“บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๑๔ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๕๖๘/๒๕๔๖)

“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดกู้เงินโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช้เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลัง ห้ามมิให้กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐเข้ารับผิดชอบหรือค้ำประกันหนี้หนี้หรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐด้วยโดยอนุโลม

ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๕^๖ วรรคหนึ่ง เท่านั้น ซึ่งกรณีจะแตกต่างจากหน่วยงานอื่น
 ในนิยาม “หน่วยงานของรัฐ” ที่มีสถานะเป็นส่วนราชการที่กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่
 โดยตรงในการบริหารหนี้ของหน่วยงานดังกล่าวได้

สำหรับประเด็นข้อหาหรือที่ว่า องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ
 องค์การมหาชนฯ จะจัดเป็น “หน่วยงานของรัฐ” หรือ “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” นั้น
 เห็นว่า มาตรา ๕^๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ ได้กำหนดให้รัฐบาลจัดตั้ง
 องค์การมหาชนได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เมื่อรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายเพื่อจัดทำ
 บริการสาธารณะ และมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารขึ้นใหม่แตกต่างไปจาก
 ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีความมุ่งหมายให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้
 เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และกำหนดให้องค์การมหาชนมีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็น
 นิติบุคคล (มาตรา ๖)^๘ โดยได้รับเงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิมและเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาล
 จัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี (มาตรา ๑๒)^๙ รวมถึงได้กำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตาม
 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการขององค์การมหาชนได้

^๖มาตรา ๒๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์การปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐมีความจำเป็นต้องใช้เงินตราต่างประเทศ สำหรับโครงการ
 หรือแผนงานที่รัฐบาลเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และหากกระทรวงการคลังเป็นผู้
 และนำมาให้หน่วยงานดังกล่าวกู้ต่อจะเป็นการประหยัดและทำให้การบริหารหนี้สาธารณะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินเป็นเงินตราต่างประเทศเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวกู้ต่อได้ ตามหลักเกณฑ์
 วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ให้นับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๒

^๗มาตรา ๕ เมื่อรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อจัดทำบริการ
 สาธารณะ และมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารขึ้นใหม่แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
 โดยมีความมุ่งหมายให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะจัดตั้งเป็นองค์การ
 มหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

กิจการอันเป็นบริการสาธารณะที่จะจัดตั้งองค์การมหาชนตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ การรับรอง
 มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การศึกษาอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ การทะนุบำรุงศิลปะและ
 วัฒนธรรม การพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการวิจัย การถ่ายทอดและ
 พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทางการแพทย์
 และสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือการดำเนินการอันเป็น
 สาธารณประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ โดยต้องไม่เป็นการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก

^๘มาตรา ๖ ให้องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

^๙มาตรา ๑๒ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการขององค์การมหาชน ประกอบด้วย

๑) ๒) ๓)

๑) ๒) ๓)

(๒) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม

(๓) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

๑) ๒) ๓)

๑) ๒) ๓)

(มาตรา ๔๓)^{๙๐} ดังนั้น เมื่อองค์การมหาชนถูกจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย อยู่ภายใต้การสนับสนุนทางการเงินและการกำกับดูแลของรัฐ และมิได้มีสถานะเป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ จึงเป็นหน่วยงานของรัฐในความหมายอย่างกว้าง โดยจัดเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐประเภท “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” ตามมาตรา ๔^{๙๑} แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ

ประเด็นที่สอง เห็นว่า การพิจารณาสถานะขององค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติเฉพาะว่าเป็น “หน่วยงานของรัฐ” หรือ “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ จะต้องใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับองค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ ด้วยเหตุนี้ องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติเฉพาะจึงเป็นหน่วยงานของรัฐในความหมายอย่างกว้าง โดยจัดเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐประเภท “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” ตามมาตรา ๔^{๙๒} แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ

ประเด็นที่สาม เห็นว่า มาตรา ๒๗^{๙๓} แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การค้ำประกันหนี้ของกระทรวงการคลังไว้ว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ กระทรวงการคลังมีอำนาจค้ำประกันการชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ ซึ่งตามมาตรา ๑๔^{๙๔} วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดห้ามมิให้กระทรวงการคลังเข้ารับผิดชอบ หรือค้ำประกันหนี้ หรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ที่หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐกู้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้งหรือกฎหมายอื่นใด โดยมิใช่เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลัง ดังนั้น แม้องค์การมหาชนจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจในการกู้เงินตามกฎหมายจัดตั้งที่ได้ให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะตามมาตรา ๘^{๙๕} แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ ก็ตาม แต่เมื่อได้มีความเห็นในประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สองแล้วว่า องค์การมหาชนทั้งที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ และพระราชบัญญัติเฉพาะ เป็นหน่วยงานของรัฐในความหมายอย่างกว้าง โดยจัดเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐประเภท “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ”

^{๙๐} มาตรา ๔๓ ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนไม่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนนั้นให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น เพื่อการนี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้องค์การมหาชนชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำขององค์การมหาชนที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการได้

^{๙๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๙๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๙๓} มาตรา ๒๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจค้ำประกันการชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ โดยจะค้ำประกันเต็มจำนวนหรือแต่บางส่วนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุบัญญัติคณะรัฐมนตรี

^{๙๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^{๙๕} มาตรา ๘ หน่วยงานของรัฐนอกจากกระทรวงการคลังจะกู้เงินหรือค้ำประกันมิได้ เว้นแต่มีกฎหมายให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ

ตามมาตรา ๕^{๖๖} แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ ซึ่งมาตรา ๑๙^{๖๗} แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ บัญญัติห้ามมิให้กระทรวงการคลังเข้ารับผิดชอบหรือค้ำประกันหนี้ หรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ที่หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐกู้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้งหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช่เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลัง ด้วยเหตุนี้ กระทรวงการคลังจึงไม่สามารถค้ำประกันการกู้เงินขององค์การมหาชนดังกล่าวได้

ประเด็นที่สี่ เห็นว่า ตามที่ได้มีความเห็นในประเด็นที่หนึ่งเกี่ยวกับคำว่า “หน่วยงานอื่นของรัฐ” ในนิยาม “หน่วยงานของรัฐ” กับ “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” ไปแล้ว ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

(คุณพรทิพย์ จਾਲะ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๐

^{๖๖}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๖๗}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

พระราชบัญญัติ
การบริหารหนี้สาธารณะ
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๖๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติกู้เงินคลัง พุทธศักราช ๒๔๘๗

(๒) พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้าประกัน พ.ศ. ๒๕๑๐

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๐ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้าประกัน (ฉบับที่

๒) พ.ศ. ๒๕๑๙

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

(๓) พระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อการป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๙

(๔) พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ.

๒๕๑๙

(๕) พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากรัฐบาลต่างประเทศ เพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ทางทหาร พ.ศ. ๒๕๒๔

(๖) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังปรับโครงสร้างเงินกู้ต่างประเทศ
พ.ศ. ๒๕๒๘

(๗) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อฟื้นฟู
เศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“หนี้สาธารณะ” หมายความว่า หนี้ที่กระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ หรือ
รัฐวิสาหกิจ หรือหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน แต่ไม่รวมถึงหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้
กู้ยืมเงินโดยกระทรวงการคลังมิได้ค้ำประกัน

“การบริหารหนี้สาธารณะ” หมายความว่า การก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำ
ประกัน การชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับหนี้สาธารณะ

“การค้ำประกัน” หมายความว่า รวมถึงการอวัลตัวเงินด้วย

“ตราสารหนี้” หมายความว่า ตัวเงินคลัง ตัวสัญญาใช้เงิน พันธบัตรและตราสาร
อื่นที่มีผลก่อให้เกิดหนี้ตามที่คณะกรรมการกำหนด และให้หมายความรวมถึงตราสารหนี้ที่ออกใน
ระบบไร้ใบตราสารด้วย

“ตัวเงินคลัง” หมายความว่า เอกสารการก่อหนี้ผูกพันระยะสั้นที่
กระทรวงการคลังเป็นผู้ออกโดยมีอายุนับแต่วันที่ออกไม่เกินสิบสองเดือน

“ตัวสัญญาใช้เงิน” หมายความว่า ตัวสัญญาใช้เงินตามประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์

“พันธบัตร” หมายความว่า เอกสารการก่อหนี้ผูกพันระยะยาวที่มีอายุนับแต่วันที่
ออกตั้งแต่สิบสองเดือนขึ้นไป

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีชื่อ
เรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่
รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ

“หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วน
ราชการและรัฐวิสาหกิจ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด
เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(ก) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล
กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(ข) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจตาม
(ก) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(ค) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจตาม (ก) หรือ (ข) หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ โดยให้คำนวณเฉพาะทุนตามสัดส่วนที่เป็นของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น

“สถาบันการเงินภาครัฐ” หมายความว่า สถาบันการเงินที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจในการกู้เงินหรือค้ำประกันในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ผู้เดียว โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๘ หน่วยงานของรัฐนอกจากกระทรวงการคลังจะกู้เงินหรือค้ำประกันมิได้ เว้นแต่มีกฎหมายให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ

มาตรา ๙ รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่นิติบุคคล หากมีความจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อใช้ดำเนินการให้กระทรวงเจ้าสังกัดมีอำนาจกู้ให้ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี แต่ถ้าเป็นการกู้เงินเพื่อการลงทุนรัฐวิสาหกิจนั้นจะต้องเสนอแผนงานลงทุนให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน ทั้งนี้ หากเป็นการกู้เงินเกินห้าสิบล้านบาท จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีด้วย

เงินที่ได้รับจากการกู้ตามมาตรานี้ ให้จ่ายแก่รัฐวิสาหกิจนั้นเพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ได้โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๑๐ การกู้เงินตามพระราชบัญญัตินี้จะทำเป็นสัญญาหรือออกตราสารหนี้หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ

การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง กระทรวงการคลังจะกู้จากหรือผ่านบุคคลอื่นใดที่มีใช้เป็นผู้ให้กู้โดยตรงไม่ได้ เว้นแต่การกู้เงินโดยการออกตราสารหนี้ กระทรวงการคลังจะจำหน่ายตราสารหนี้ผ่านผู้จัดจำหน่ายก็ได้

การกู้เงินโดยวิธีการออกตราสารหนี้ ให้ออกได้ตามจำนวนเงิน ระยะเวลาและวิธีการออกตราสารหนี้ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ การออกตราสารหนี้ในประเทศ รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือบุคคลอื่นจัดจำหน่ายก็ได้

ภายใต้บังคับวรรคหนึ่ง การออกตราสารหนี้ การซื้อขายตราสารหนี้ การโอนตราสารหนี้ การใช้ตราสารหนี้เป็นหลักประกัน โดยส่งมอบหรือไม่ต้องส่งมอบใบตราสาร การบังคับหลักประกัน การมอบหมายให้บุคคลจัดจำหน่าย ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยมีให้นำบทบัญญัติว่าด้วยจำนำแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ เว้นแต่กฎกระทรวงจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจลงนามในสัญญากู้หนังสือหรือสัญญาค้ำประกัน หรือตราสารหนี้ แต่ในกรณีที่เป็นการมอบหมายให้มีอำนาจลงนามในตราสารหนี้ต้องประกาศการมอบหมายนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ เงินต้น ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน การออกและการจัดการตราสารหนี้ให้จ่ายจากเงินที่ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี เว้นแต่ในกรณีของตั๋วเงินคลังหรือเป็นกรณีที่กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังอนุญาตให้จ่ายจากเงินคงคลัง จะจ่ายจากเงินคงคลังก็ได้

มาตรา ๑๔^๒ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะโดยดำเนินการกู้เงินรายใหม่เพื่อชำระหนี้เดิม แปลงหนี้ ชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระ ขยายหรือย่นระยะเวลาชำระหนี้ ต่ออายุ ซื้อคืน หรือไถ่ถอนตราสารหนี้ของรัฐบาล หรือทำธุรกรรมทางการเงินอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลังอาจชำระหนี้แทนรัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐได้ และเมื่อกระทรวงการคลังได้ชำระหนี้แล้ว ให้หน่วยงานดังกล่าวเป็นหนี้กระทรวงการคลังตามจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังได้ชำระรวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๑๖ ในการกู้เงินแต่ละครั้ง ให้กระทรวงการคลังประกาศแหล่งเงินกู้ สกุลเงินกู้ จำนวนเงินกู้ การคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม

^๒ มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

ค่าใช้จ่าย ค่าส่วนลด ระยะเวลาการชำระเงินต้นคืน วัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกู้ เงื่อนไขวิธีการและสาระสำคัญอื่นใดตามที่จำเป็นในราชกิจจานุเบกษาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ทำสัญญาหรือออกตราสารหนี้แล้วแต่กรณี

ภายในหกสิบวันหลังจากวันสิ้นเดือนมีนาคมและเดือนกันยายนของทุกปีให้กระทรวงการคลังสรุปรายงานสถานะของหนี้สาธารณะและประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยรายงานดังกล่าวต้องแสดงหนี้สาธารณะที่เกิดจากการกู้เงินและค่าประกัน ณ วันสิ้นเดือนดังกล่าว รวมทั้งรายการการกู้เงินและการค่าประกันที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคม และเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายนตามลำดับ

มาตรา ๑๗ ภายในหกสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้กระทรวงการคลังรายงานการกู้เงินและการค่าประกันที่กระทำในปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้วให้รัฐสภาทราบ โดยรายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดของการกู้เงินและการค่าประกัน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับ

มาตรา ๑๘ การคำนวณเงินตราต่างประเทศสกุลใดเป็นเงินบาท ให้คำนวณตามอัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยในวันที่ทำสัญญา สัญญาค่าประกันหรือออกตราสารหนี้ แต่ในรายงานตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ให้คำนวณตามอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว ณ วันทำการสุดท้ายของเดือนมีนาคมหรือเดือนกันยายน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดกู้เงินโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช้เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลัง ห้ามมิให้กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐเข้ารับผิดชอบหรือค้ำประกันหนี้หนี้หรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒ หนี้ที่รัฐบาลกู้

มาตรา ๒๐^๓ ให้กระทรวงการคลังกู้เงินได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) ชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้
- (๒) พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

^๓ มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

- (๓) ปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ
- (๔) ให้งานอื่นกั้ต่อ
- (๕) พัฒนาลาดตราสารหนี้ในประเทศ

เงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการกู้เงินตาม (๒) ถึง (๕) ให้นำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินหรือตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ โดยไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๒๑ การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ในป้งบประมาณหนึ่ง ให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินบาทไม่เกินวงเงิน

(๑) ร้อยละยี่สิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และ

(๒) ร้อยละแปดสิบของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินต้น

มาตรา ๒๒ การกู้เงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้กระทำได้เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีและต้องใช้เป็นเงินตราต่างประเทศหรือจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของประเทศ โดยให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินตราต่างประเทศได้ไม่เกินร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การกู้เงินตามวรรคหนึ่งให้กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้เงินอย่างชัดเจนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๓ ในการกู้เงินตามมาตรา ๒๒ ถ้าภาวะตลาดการเงินในประเทศเอื้ออำนวยและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการเงิน การคลัง และตลาดทุน กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีอาจกู้เป็นเงินบาทแทนการกู้เงินตราต่างประเทศก็ได้

มาตรา ๒๔ การกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ให้กระทำได้เฉพาะเพื่อเป็นการประหยั้ ลดความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน หรือกระจายภาระการชำระหนี้ โดยให้กระทรวงการคลังดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กู้เงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้ของกระทรวงการคลังไม่เกินจำนวนเงินกู้ที่ยังค้างชำระ หรือ

(๒) กู้เงินเพื่อชำระหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันไม่เกินจำนวนเงินที่ยังมีภาระการค้ำประกันอยู่

เงินกู้ตาม (๒) ให้นับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ แล้วแต่กรณี

การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการกู้เงินรายใหม่เพื่อปรับโครงสร้างหนี้เงินกู้ที่เป็นเงินบาทให้กู้เป็นเงินบาทเท่านั้น

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกู้เงินที่มีระยะเวลาการชำระหนี้เกินสิบสองเดือนให้รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๒๔/๑^๔ ในกรณีที่หนี้สาธารณะซึ่งจะทำการปรับโครงสร้างหนี้มีจำนวนเงินมาก และกระทรวงการคลังเห็นว่าไม่สมควรกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าวในคราวเดียวกัน กระทรวงการคลังอาจทยอยกู้เงินเป็นการล่วงหน้าได้ไม่เกินสิบสองเดือนก่อนวันที่หนี้ถึงกำหนดชำระเงินที่ได้รับจากการกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเข้ากองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ

มาตรา ๒๕^๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ มีความจำเป็นต้องใช้เงินสำหรับโครงการหรือแผนงานที่รัฐบาลเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และหากกระทรวงการคลังเป็นผู้กู้และนำมาให้หน่วยงานดังกล่าวกู้ต่อจะเป็นการประหยัดและทำให้การบริหารหนี้สาธารณะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวกู้ต่อได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกู้ตามวรรคหนึ่งให้นับรวมในวงเงิน ดังต่อไปนี้

- (๑) ถ้ากู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้นับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๒
- (๒) ถ้ากู้เป็นเงินบาท ให้นับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๘

มาตรา ๒๕/๑^๖ การกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศให้กระทำการโดยการออกตราสารหนี้ตามความจำเป็นในการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้นับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๑

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ต้องรวมถึงอายุและวงเงินของตราสารหนี้ที่จะใช้ในการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้

เงินที่ได้รับจากการกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเข้ากองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ

มาตรา ๒๖ กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการชำระหนี้แทนตามมาตรา ๑๕ หรือการให้กู้ต่อตามมาตรา ๒๕ ได้ในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓ หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน

^๔ มาตรา ๒๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๕ มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๖ มาตรา ๒๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจค้ำประกัน การชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ โดยจะค้ำประกันเต็ม จำนวนหรือแต่บางส่วนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุมัติ คณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๘ ในปีงบประมาณหนึ่ง กระทรวงการคลังจะค้ำประกันได้ไม่เกินร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

มาตรา ๒๙ หลักเกณฑ์ และกรอบวงเงินที่กระทรวงการคลังจะค้ำประกันหรือให้ กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

กระทรวงการคลังจะค้ำประกันหรือให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจที่มีได้ประกอบกิจการ อันเป็นสาธารณูปโภคและมีผลประกอบการขาดทุนติดต่อกันเกินสามปีไม่ได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้ยุบเลิกรัฐวิสาหกิจนั้น และเป็นการค้ำประกันหรือให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจ นั้นในระหว่างการดำเนินการเพื่อยุบเลิก

มาตรา ๓๐ กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้ำประกันหรือ ค่าธรรมเนียมอื่นใดได้ในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ

มาตรา ๓๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายและ กำกับการบริหารหนี้สาธารณะ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน กรรมการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังคนหนึ่งซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธาน กรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง อธิบดีกรมบัญชีกลางและ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งจำนวนสามคนเป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นกรรมการและเลขานุการ และ บุคคลอื่นไม่เกินสองคนซึ่งคณะกรรมการกำหนดเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความ เชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางการเงิน การคลัง การบริหารหนี้สาธารณะ การงบประมาณ หรือกฎหมายและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยกเว้นคณาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษา

(๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๔) ไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการบริหารหนี้สาธารณะ

มาตรา ๓๒ ให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๓๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือไม่สุจริตหรือบกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม

มาตรา ๓๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๕^๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานสถานะของหนี้สาธารณะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภาภายหลังการเข้ารับหน้าที่

(๒) เสนอแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติหากมีการเปลี่ยนแปลงแผนระหว่างปีโดยไม่เกินวงเงินที่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ

(๓) จัดทำหลักเกณฑ์ในการกู้เงิน การค้าประกัน การชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ รวมถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน การออกและจัดการตราสารหนี้ ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐ ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

(๔) เสนอคำแนะนำในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๕/๑ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐

(๕) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญให้เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ หรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๖) ดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๓๖ ให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์โครงสร้างหนี้สาธารณะ ตลอดจนหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงินและสถาบันการเงินภาครัฐที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้าประกัน รวมถึงรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประมาณการความต้องการเงินของภาครัฐและการบริหารหนี้สาธารณะ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารหนี้สาธารณะ ตลอดจนการจัดการกู้เงินเพื่อสำรองเงินคงคลัง การเบิกจ่ายเงินกู้และการชำระหนี้

(๓) ให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นของรัฐมีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) ติดตามการปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ผูกพันกับแหล่งเงินกู้ และประเมินผลการดำเนินงานที่ใช้จ่ายเงินกู้

(๕) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ

^๗ มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๕

กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ^๔

มาตรา ๓๖/๑^๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกระทรวงการคลังเรียกว่า “กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ”

ให้กองทุนเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารเงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามมาตรา ๒๔/๑ และการกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศตามมาตรา ๒๕/๑ โดยให้มีอำนาจกระทำการใด ๆ ที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้

มาตรา ๓๖/๒^๖ กองทุนมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๓๖/๓^๗ กิจการของกองทุนไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๓๖/๔^๘ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามมาตรา ๒๔/๑
- (๒) เงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศตามมาตรา

๒๕/๑

- (๓) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินการของกองทุน
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน
- (๖) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

^๔ หมวด ๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๕ มาตรา ๓๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๖ มาตรา ๓๖/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๗ มาตรา ๓๖/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๘ มาตรา ๓๖/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๓๖/๕^{๙๓} เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามมาตรา ๓๖/๔ ให้นำเข้าบัญชีดังต่อไปนี้

(๑) บัญชีปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ เพื่อรับเงินตามมาตรา ๓๖/๔ (๑) รวมทั้งเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๖/๔ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ที่กองทุนได้รับการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ หรือเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว

(๒) บัญชีพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ เพื่อรับเงินตามมาตรา ๓๖/๔ (๒) รวมทั้งเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๖/๔ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ที่กองทุนได้รับการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ หรือเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๓๖/๖^{๙๔} เงินในบัญชีปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ให้กระทรวงการคลังนำไปใช้จ่ายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ชำระเงินต้นของหนี้สาธารณะซึ่งจะทำการปรับโครงสร้างหนี้ตามมาตรา ๒๔/๑

(๒) ชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินตามมาตรา ๒๔/๑

(๓) ชำระค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

(๔) ชำระค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๖/๗^{๙๕} เงินในบัญชีพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ให้กระทรวงการคลังนำไปใช้จ่ายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ไล่ถอนตราสารหนี้ที่ออกตามมาตรา ๒๕/๑

(๒) ชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการออกตราสารหนี้ตามมาตรา ๒๕/๑

(๓) ชำระค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

(๔) ชำระค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

^{๙๓} มาตรา ๓๖/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๙๔} มาตรา ๓๖/๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๙๕} มาตรา ๓๖/๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

มาตรา ๓๖/๘^{๖๖} ในระหว่างที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องนำเงินของกองทุนไปใช้จ่ายตามมาตรา ๓๖/๖ และมาตรา ๓๖/๗ เงินของกองทุนอาจนำไปลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการลงทุนในประเทศ

(ก) ลงทุนในตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยกระทรวงการคลังหรือตราสารหนี้อื่นที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือสูงสุดจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

(ข) ทำธุรกรรมซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืนซึ่งตราสารหนี้ที่ออกโดยกระทรวงการคลัง

(๒) กรณีการลงทุนในต่างประเทศ ให้นำไปลงทุนในตราสารหนี้ที่ออกเป็นเงินตราสกุลหลักและออกหรือค้ำประกันโดยรัฐบาลต่างประเทศ สถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ตราสารหนี้ดังกล่าวจะต้องได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือสูงสุดจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

การลงทุนตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความมั่นคง ผลตอบแทน และความเสี่ยงที่เหมาะสมโดยให้สามารถทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุนได้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการลงทุน รวมทั้งรายชื่อเงินตราสกุลหลักและสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

มาตรา ๓๖/๙^{๖๗} ในระหว่างที่ยังมิได้นำเงินของกองทุนไปลงทุนตามมาตรา ๓๖/๘ ให้นำไปฝากไว้ที่ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารพาณิชย์ที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๖/๑๐^{๖๘} ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาลาดตราสารหนี้ในประเทศ” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และประธานกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นกรรมการและเลขานุการ และบุคคลอื่นไม่เกินสองคนซึ่งคณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

^{๖๖} มาตรา ๓๖/๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๖๗} มาตรา ๓๖/๙ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

^{๖๘} มาตรา ๓๖/๑๐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

มาตรา ๓๖/๑๑^{๙๙} คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำเงินของกองทุนไปลงทุน และการทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุน
- (๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจ่ายเงินของกองทุน
- (๔) กำกับดูแลการดำเนินงานของผู้จัดการกองทุน ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนและผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนในการจัดการเงินของกองทุน
- (๕) ออกข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานของผู้จัดการกองทุน ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุน และผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุน
- (๖) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการแทนผู้จัดการกองทุน
- (๗) ออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารกิจการของกองทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน การบริหารงานบุคคลการจ้างผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุน การบัญชีและการตรวจสอบภายใน
- (๘) ปฏิบัติงานอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖/๑๒^{๑๐๐} ให้นำมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม และให้กรรมการในคณะกรรมการกองทุนได้รับเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๖/๑๓^{๑๐๑} ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นผู้จัดการกองทุนและมีหน้าที่ดำเนินกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนเพื่อช่วยการปฏิบัติงานของผู้จัดการกองทุนด้วยก็ได้

^{๙๙} มาตรา ๓๖/๑๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๐๐} มาตรา ๓๖/๑๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๐๑} มาตรา ๓๖/๑๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๖/๑๔^{๒๒} ในกิจการของกองทุนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการกองทุนเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนกองทุน เพื่อการนี้ ผู้จัดการกองทุนอาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๖/๑๕^{๒๓} ผู้จัดการกองทุนและผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนอาจได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีโดยให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายของกองทุน

มาตรา ๓๖/๑๖^{๒๔} ผู้จัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน อาจว่าจ้างผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนเพื่อทำหน้าที่บริหารเงินและทรัพย์สินของกองทุนก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก รวมทั้งคุณสมบัติของผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๖/๑๗^{๒๕} ให้กองทุนรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนเป็นรายไตรมาสต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดแต่ละไตรมาส

เมื่อสิ้นปี ให้กองทุนรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงินของกองทุนและงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อเสนอรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต่อไป

มาตรา ๓๖/๑๘^{๒๖} ปักบัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ

มาตรา ๓๖/๑๙^{๒๗} การบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือมาตรฐานการบัญชีอื่นที่รับรองโดยทั่วไปที่

๒๒ มาตรา ๓๖/๑๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒๓ มาตรา ๓๖/๑๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒๔ มาตรา ๓๖/๑๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒๕ มาตรา ๓๖/๑๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒๖ มาตรา ๓๖/๑๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒๗ มาตรา ๓๖/๑๙ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับกิจการของกองทุนและรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการกองทุนทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๓๖/๒๐^{๒๔} ให้กองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อรัฐมนตรีทุกปี

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๗ พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบต่อการกู้เงิน การให้กู้เงิน การค้าประกัน และการปรับโครงสร้างหนี้ที่กระทรวงการคลังกระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

^{๒๔} มาตรา ๓๖/๒๐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจในการออกพันธบัตรของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กฟก. ๐๔๑๐/๙๗๗ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีอำนาจกระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๕ และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองและมีทรัพย์สินต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำการนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- (๓) ให้องค์กรเกษตรกรกู้ยืมเงินเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
- (๔) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๕) ลงทุนหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน
- (๖) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ

กองทุน

การดำเนินงานอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกร และการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ฯลฯ และมีคณะกรรมการชุดอื่นดังนี้

คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร มีอำนาจและหน้าที่

- (๑) ควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนให้เป็นตามวัตถุประสงค์ นโยบาย ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
- (๒) อนุมัติแผนฟื้นฟูและพัฒนาขององค์กรเกษตรกรที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุน

ฯลฯ

คณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (กรณีเกษตรกรเป็นหนี้ในระบบที่มีใช้โครงการส่งเสริมของรัฐ) มีอำนาจหน้าที่จัดการหนี้ของเกษตรกรโดยชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรทั้งหมดหรือบางส่วนได้ โดยจ่ายเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาล หรือตัวเงินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรกำหนด

จากการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรายงานผลการประชุมคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา

เกษตรกรครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ทำเนียบรัฐบาล เรื่องการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๐ เพื่อให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรนำไปใช้ในการจัดการหนี้ของเกษตรกร การฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรสมาชิก และการบริหารงาน โดยสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรแบ่งการจัดทำงบประมาณออกเป็นสองส่วนดังนี้

๑. งบเพื่อการบริหารสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ฯลฯ

๒. งบเพื่อจัดการหนี้ จำนวน ๖,๖๐๒.๘๕ ล้านบาท และงบเพื่อการสนับสนุนแผนและโครงการขององค์กรเกษตรกร ซึ่งเป็นงบกู้ยืม จำนวน ๒,๒๕๐ ล้านบาท นั้น ให้ดำเนินการออกพันธบัตรรัฐบาลในวงเงิน ๘,๘๕๒.๘๕ ล้านบาท ในนามกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร โดยการค้ำประกันของกระทรวงการคลัง โดยให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน

กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นข้อกฎหมายดังนี้

๑. กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือไม่ หากไม่เป็น จะมีสถานะใด

๒. กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสามารถออกพันธบัตรในนามตนเอง และให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกันตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้หรือไม่

๓. หากไม่สามารถดำเนินการตามข้อ ๒ ได้ จะสามารถออกพันธบัตรในลักษณะใด ได้หรือไม่อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลางและสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า โดยที่ข้อหารือเป็นประเด็นสืบเนื่องมาจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่มีมติให้กองทุนฯ ออกพันธบัตรในนามของกองทุนฯ วงเงิน ๘,๘๕๒.๘๕ ล้านบาท โดยให้กระทรวงการคลังค้ำประกัน ดังนั้น ในการพิจารณาสถานะของกองทุนฯ จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) เห็นว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ ได้กำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ไว้ว่า “กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่น

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๔๙ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ

ฯลฯ

ฯลฯ

ของรัฐ แต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ” ดังนั้น คำว่า “หน่วยงานอื่นของรัฐ” จึงย่อมมีความหมายอย่างกว้าง โดยหมายความรวมถึง หน่วยงานทุกประเภทของรัฐที่ได้จัดตั้งขึ้นในรูปของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม โดยอาจเป็นหน่วยงานที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะที่มีโครงสร้างและระบบการบริหารที่แตกต่างจากรูปแบบที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินก็ได้ ซึ่งเทียบเคียงได้กับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑)^๒ ที่ได้พิจารณาไว้ในกรณีความหมายของคำว่า “หน่วยงานอื่นใดของรัฐ” ในนิยามคำว่า “ส่วนราชการ” ตามมาตรา ๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒

กรณีตามข้อหาหรือ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมาตรา ๕^๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดให้กองทุนฯ มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน^๕ โดยกองทุนได้รับทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ และเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี หากกองทุนมีเงินไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงานและค่าภาระต่าง ๆ รัฐจะจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเข้าสมทบให้แก่

^๒ บันทึก เรื่อง สถานภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๓๕๒ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๒๒๓/๒๕๕๑)

^๓ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า สำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ไม่รวมตลอดถึงรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร”

ให้กองทุนเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพเกษตรกรของเกษตรกร

(๓) พัฒนาความรู้ในด้านเกษตรกรรมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรเกษตรกร

(๔) พัฒนาศักยภาพในการพึ่งพาตนเองและเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกร

^๕ มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสิบเอ็ดคน และผู้แทนเกษตรกรจำนวนยี่สิบคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ฯลฯ

ฯลฯ

กองทุนฯ เท่าที่จำเป็น ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๖^๖ นอกจากนั้น มาตรา ๑๑^๗ ได้กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมต้องเสนองบดุลแสดงฐานะการเงินโดยมีคำรับรองการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอรัฐสภาเพื่อทราบ และจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า แม้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมมิได้เป็นส่วนราชการแต่ก็ได้จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย และอยู่ภายใต้การสนับสนุนทางการเงินและการกำกับดูแลของรัฐ จึงเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งอยู่ในความหมายของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเด็นที่สอง เห็นว่า โดยที่พันธบัตรเป็นตราสารทางการเงินประเภทตราสารหนี้ซึ่งแสดงสิทธิของผู้ทรงพันธบัตรในอันที่จะได้รับใช้เงินรวมทั้งดอกเบี้ยตามจำนวนที่กำหนดในพันธบัตรจากผู้ออกพันธบัตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ พันธบัตรจึงเป็นตราสารสิทธิที่สามารถเปลี่ยนมือได้และมีสภาพคล่องสูง แม้ว่าจะมีการนำพันธบัตรมาใช้เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการกู้ยืมเงินแต่ก็มิได้ทำให้พันธบัตรกลายเป็นสัญญากู้ยืมเงินแต่อย่างใด เนื่องจากการกู้ยืมเงินเป็นสัญญาที่ยืมใช้สิ่งเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๖๕๐^๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ที่ก่อนนิติสัมพันธ์เฉพาะผู้กู้ยืมและผู้ให้กู้ยืม โดยสัญญากู้ยืมเงินจะสมบูรณ์เมื่อมีการส่งมอบเงิน ที่กู้ยืม และในกรณีที่เป็นการกู้ยืมเงินเกินสองพันบาท ก็ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้กู้ยืมมิฉะนั้นจะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้^๙ นอกจากนั้น เมื่อได้พิจารณาเทียบเคียงกับกรณีขององค์กรของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง เช่น รัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน จะเห็นได้ว่า ในกรณีที่กฎหมายประสงค์ให้องค์กรนั้นมีอำนาจออกพันธบัตรได้จะมีบทบัญญัติกำหนดไว้โดยชัดแจ้งในกฎหมาย โดยแยกจากบทบัญญัติ

^๖ มาตรา ๖ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนเพิ่มเติมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีกองทุนมีจำนวนเงินไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงาน และค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม รัฐพึงจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเข้าสมทบกองทุนเท่าจำนวนที่จำเป็น

^๗ มาตรา ๑๑ ภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้คณะกรรมการเสนองบดุลแสดงฐานะการเงิน โดยมีคำรับรองการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

งบดุลและรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีนำเสนอรัฐสภาเพื่อทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๘ มาตรา ๖๕๐ อันว่ายืมใช้สิ่งเปลี่ยนแปลงนั้น คือสัญญาซึ่งผู้ให้ยืมโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินชนิดใช้ไปสิ้นไปนั้นเป็นปริมาณมีกำหนดให้ไปแก่ผู้ยืม และผู้ยืมตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินเป็นประเภท ชนิด และปริมาณเช่นเดียวกันให้แทนทรัพย์สินซึ่งให้ยืมนั้น

สัญญาที่ย่อมบริบูรณ์ต่อเมื่อได้ส่งมอบทรัพย์สินที่ยืม

^๙ มาตรา ๖๕๓ การกู้ยืมเงินกว่าสองพันบาทขึ้นไปนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้กู้ยืมเป็นสำคัญ จะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่

ฯลฯ

ฯลฯ

ที่ให้อำนาจในการกู้ยืมเงิน ดังเช่น พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑^{๙๙} พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๒๒^{๑๐๐} พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓^{๑๐๑} และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓^{๑๐๒} ดังนั้น เมื่อมาตรา ๘^{๙๙} แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรฯ ไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจกองทุนฯ ในการออกพันธบัตร ประกอบกับ (๔)^{๙๙} ของมาตรา ๘ ได้กำหนดให้กองทุนฯ มีอำนาจกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ เท่านั้น กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจึงไม่มีอำนาจออกพันธบัตรในนามกองทุนฯ ได้

^{๙๙} มาตรา ๙ ให้ กฟผ. มีอำนาจกระทำการกิจการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) กู้ยืมเงิน หรือลงทุน

(๗) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐๐} มาตรา ๗ ให้ กปภ. มีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๗) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(๘) ให้กู้หรือให้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่การประกอบและส่งเสริมธุรกิจของ

กปภ.

(๙) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐๑} มาตรา ๗ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ ให้โรงพยาบาลมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) กู้ยืมเงิน หรือออกพันธบัตรหรือตราสารทางการเงินอื่นใดเพื่อการดำเนินการของโรงพยาบาล

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐๒} มาตรา ๘ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ ให้สถาบันมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๐) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(๑๑) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐๓} มาตรา ๘ กองทุนมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำการนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(๓) ให้องค์กรเกษตรกรกู้ยืมเงินเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

(๔) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๕) ลงทุนหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

(๖) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

^{๑๐๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๔, ข้างต้น

นอกจากนี้ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เคยเสนอร่างพระราชบัญญัติ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการและส่งให้สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาตรวจพิจารณา^{๑๖} โดยสาระประการหนึ่งในการเสนอแก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ การเพิ่มอำนาจของกองทุน ฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ในมาตรา ๘ เป็น “(๘) ออกพันธบัตรหรือตั๋วสัญญาใช้เงินโดยกระทรวงการคลัง คำประกัน” กรณีย่อมแสดงให้เห็นว่า การที่ได้มีการเสนอเพิ่มอำนาจของกองทุนฯ ในการออกพันธบัตร ดังกล่าวก็เนื่องจากได้ตระหนักว่า กองทุนฯ ไม่มีอำนาจออกพันธบัตรโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรฯ ได้ อย่างไรก็ตาม ความดังกล่าวได้ถูกตัดออก ในชั้นการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อนึ่ง ตามที่มาตรา ๓๗/๗ วรคสอง^{๑๗} และมาตรา ๓๗/๙ วรคหนึ่ง^{๑๘} แห่งพระราชบัญญัติ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา เกษตรกร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของ เกษตรกรด้วยการจ่ายเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาล หรือตั๋วเงิน เป็นเพียงบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการชำระหนี้ ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกร โดยกองทุนฯ สามารถชำระเป็นพันธบัตรรัฐบาลได้เท่านั้น มิได้เป็นการให้อำนาจ กองทุนฯ ในการออกพันธบัตรรัฐบาลแต่อย่างใด ซึ่งเทียบเคียงได้กับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๗) ในบันทึก เรื่อง การออกพันธบัตรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม^{๑๙} สรุปได้ว่า มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยวิธีการจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ที่ต้อง ถูกเวนคืน ซึ่งให้จ่ายเป็นเงินสดบางส่วนและส่วนที่เหลือให้จ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาลได้ แต่มิได้เป็น บทบัญญัติให้อำนาจกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงมหาดไทยในการออกพันธบัตรของรัฐบาล

สำหรับประเด็นข้อหาหรือเกี่ยวกับอำนาจของกระทรวงการคลังในการคำประกันการชำระหนี้ของ กองทุนฯ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) มีความเห็นว่า แม้กระทรวงการคลังมีอำนาจคำประกัน

^{๑๖} หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๒๐๔/๑๑๒๘๘ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๓

^{๑๗} มาตรา ๓๗/๗ เกษตรกรซึ่งเป็นหนี้ในระบบตามโครงการส่งเสริมของรัฐโครงการใดที่คณะกรรมการเห็นว่า ไม่ประสบความสำเร็จ โดยมีใช้ความผิดของเกษตรกร ให้พิจารณาช่วยเหลือโดยให้กองทุนรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของ เกษตรกรทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรตามวรรคหนึ่ง ให้จ่ายเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาล หรือตั๋วเงิน ตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๘} มาตรา ๓๗/๙ เกษตรกรซึ่งเป็นหนี้ในระบบที่มีใช้โครงการส่งเสริมของรัฐ เมื่อคณะกรรมการจัดการหนี้ของ เกษตรกรอนุมัติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ให้มีอำนาจหน้าที่จัดการหนี้ของเกษตรกรรายใดแล้ว ให้คณะกรรมการ จัดการหนี้ของเกษตรกรมีอำนาจชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรทั้งหมดหรือบางส่วนได้ โดยการจ่ายเป็นเงินสด พันธบัตร รัฐบาล หรือตั๋วเงิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๙} บันทึก เรื่อง การออกพันธบัตรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส่งพร้อม หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ สร. ๐๘๐๑/๒๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๘ ถึงสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๒/๒๕๑๘)

การชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐได้ตามมาตรา ๒๗^{๒๐} แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ แต่อำนาจดังกล่าวก็ถูกจำกัดในกรณีที่หน่วยงานของรัฐนั้นเป็นหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ เนื่องจากมาตรา ๑๙ วรรคสอง^{๒๑} ได้กำหนดห้ามกระทรวงการคลังเข้ารับผิดชอบ หรือค้ำประกันหนี้ หรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ที่หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐกู้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้งหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช่เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลัง ซึ่งในกรณีของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม นั้น เมื่อได้พิจารณาในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่ากองทุนฯ เป็นหน่วยงานอื่นของรัฐ ประกอบกับมาตรา ๑๐^{๒๒} แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมฯ ได้กำหนดให้กองทุนฯ ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ดังนั้น กองทุนฯ จึงเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอยู่ในความหมายของนิยามคำว่า “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ”^{๒๓} ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ ซึ่งกระทรวงการคลังไม่อาจค้ำประกันการชำระหนี้ของกองทุน ฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมได้

ประเด็นที่สาม ที่หาหรือว่า กองทุนฯ จะสามารถออกพันธบัตรในลักษณะใด ได้หรือไม่นั้น เมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่สองแล้วว่า กองทุนฯ ไม่มีอำนาจในการออกพันธบัตร กรณีจึงไม่มีความจำเป็นต้องพิจารณาข้อหาหรือในประเด็นนี้อีก

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๙

^{๒๐} มาตรา ๒๗ ภายใต้อำนาจมาตรา ๑๙ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจค้ำประกันการชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ โดยจะค้ำประกันเต็มจำนวนหรือแต่บางส่วนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

^{๒๑} มาตรา ๑๙ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดกู้เงินโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช่เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลัง ห้ามมิให้กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐเข้ารับผิดชอบหรือค้ำประกันหนี้หรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐด้วยโดยอนุโลม

^{๒๒} มาตรา ๑๐ กองทุนไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณรายรับของกองทุนให้นำเข้าสมทบกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

^{๒๓} มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

ฯลฯ

ฯลฯ

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติ
การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารหนี้
สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้
สาธารณะ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ข้อ ๔ ให้สำนักงานกำหนดตารางเวลาการจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะ
และดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ภาวะตลาดการเงิน ตลาดทุนทั้งในและต่างประเทศ
นวัตกรรมทางการเงินและประเมินสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และฐานะการเงินการคลังของ
ประเทศเพื่อเสนอแนะนโยบายและแนวทางในการบริหารหนี้สาธารณะ ให้เหมาะสมภายใต้กรอบ
ความยั่งยืนทางการคลัง

(๒) ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อรวบรวมคำขอและจัดทำแผนการ
บริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ ส่งให้สำนักงานพิจารณาครั้งก่อนการ
บริหารหนี้สาธารณะภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ทั้งนี้ แผนดังกล่าวต้องครอบคลุมถึงการกู้เงิน การค้า
ประกัน การให้กู้ต่อ การปรับโครงสร้างหนี้และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ
หนี้ทั้งจากแหล่งในประเทศและต่างประเทศ

(๓) เสนอคณะกรรมการพิจารณาแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปี
งบประมาณภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี เพื่อนำเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี รายละเอียด
ของแผนที่จะนำเสนออย่างน้อยต้องประกอบด้วย หน่วยงานผู้ขอู้ แหล่งเงินที่คาดว่าจะกู้ วงเงินกู้
เงินบาทสมทบ และกำหนดการกู้เงิน โดยต้องแสดงให้เห็นว่าวงเงินกู้ตามแผน เมื่อรวมกับวงเงินที่
คาดว่าจะกู้ในช่วงห้าปีถัดไปแล้ว สัดส่วนยอดหนี้สาธารณะคงค้างต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมใน
ประเทศ และภาระหนี้ต้องบประมาณจะต้องอยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง สำหรับ

สัดส่วนภาระหนี้ต่างประเทศต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการต้องมีอัตราโดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละเก้า

ข้อ ๕ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณตามข้อ ๔ แล้ว ห้ามมิให้มีการก่อหนี้นอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติตามแผน เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่มีการปรับปรุงแผน ให้นำแผนที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาหากแผนดังกล่าวเกินกรอบวงเงินที่ได้รับอนุมัติ จะต้องตัดวงเงินกู้ที่มีอยู่ในแผนออกเพื่อมิให้มีการก่อหนี้เกินกรอบวงเงินที่ได้รับอนุมัติตามแผน

ข้อ ๖ ในกรณีที่จำเป็นต้องก่อหนี้หรือปรับปรุงแผนเกินกรอบวงเงินที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามข้อ ๕ ให้สำนักงานพิจารณาความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๘ และกรอบความยั่งยืนและการรักษาวินัยทางการคลัง แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติตามลำดับ

ข้อ ๗ ให้สำนักงานรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะพร้อมทั้งสถานะหนี้สาธารณะของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีทุกหกเดือน

ข้อ ๘ ในการจัดทำแผนบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้สำนักงานรวบรวมและจัดทำแผน โดยพิจารณาความจำเป็นของการกู้เงิน การค้าประกัน การให้กู้ต่อหรือการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับหนี้สาธารณะตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นโครงการที่สอดคล้องกับทิศทาง ยุทธศาสตร์ นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

(๒) เป็นโครงการที่มีรายงานศึกษาความเหมาะสมด้านเทคนิค เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการเงิน

(๓) เป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว หรือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นชอบแล้ว หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาโครงการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถทำการกู้เงินได้ในปีงบประมาณนั้น

(๔) เป็นการลงทุนที่จะได้รับรายได้ตอบแทนเป็นเงินตราต่างประเทศหรือสามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศ หรือมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างคุ้มค่า โดยคำนึงถึงผลกระทบของความเสี่ยงทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนด้วย

(๕) รัฐวิสาหกิจและสถาบันการเงินภาครัฐที่จะก่อหนี้ต้องมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงหรือมีความสามารถในการชำระหนี้คืนได้ โดยมีสัดส่วนความสามารถในการทำรายได้เทียบกับภาระหนี้ของกิจการนับแต่มีการก่อหนี้ ในอัตราไม่ต่ำกว่าหนึ่งจุดห้า

(๖) หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐจะต้องมีความสามารถในการดำเนินโครงการและแผนงานเงินกู้ได้ตามที่เสนอ โดยมีความพร้อมทางด้านบุคลากรและงบประมาณสมทบ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐมีความจำเป็นต้องก่อหนี้แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งได้ ให้สำนักงานเสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นรายกรณี

ข้อ ๙ โครงการลงทุนภาครัฐที่จะดำเนินการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอันจะมีผลเป็นการก่อหนี้สาธารณะ ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐจัดทำโครงการเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อวิเคราะห์โครงการ

เพื่อประโยชน์ในการกำหนดกรอบการบริหารหนี้สาธารณะของประเทศ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการลงทุนภาครัฐและจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐในระยะสามถึงห้าปีถัดไป รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่จะขอใช้เงินกู้ตามแผนดังกล่าวในแต่ละปีงบประมาณ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๑๐ สำนักงานอาจขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำและรายงานหนี้ต่างประเทศของภาคธนาคารและธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร รวมทั้งประมาณการสภาพคล่องของตลาดการเงินในประเทศเพื่อประกอบการพิจารณาการบริหารจัดการหนี้สาธารณะของคณะกรรมการได้ตามที่จำเป็น

ข้อ ๑๑ ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งแผนการบริหารหนี้สาธารณะให้สำนักงานทราบตามตารางเวลาการจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะ และให้จัดทำรายงานผลการก่อหนี้ใหม่ รวมทั้งการเบิกจ่ายเงินกู้การปรับโครงสร้างหนี้ โดยระบุเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญภายในสิบห้าวันหลังจากดำเนินการ พร้อมทั้งจัดทำรายงานสถานะหนี้สาธารณะ

ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดส่งข้อมูลดังต่อไปนี้

(๑) การก่อหนี้และการปรับโครงสร้างหนี้ที่ไม่ใช่หนี้สาธารณะ ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๔ หลังจากที่ได้มีการผูกพันในสัญญา ทั้งนี้

ข้อมูลดังกล่าวอย่างน้อยจะต้องระบุวัตถุประสงค์ วงเงิน สกุลเงิน ระยะเวลาในการชำระหนี้ อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องและเงื่อนไขการเบิกจ่าย

(๒) การทำธุรกรรมอื่นนอกเหนือจากการก่อหนี้แต่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงภาระผูกพันที่จัดเป็นหนี้สาธารณะ เช่น การแปลงหนี้ (SWAP) การขยายเวลา การชำระหนี้ หลังจากที่ได้มีการทำธุรกรรมนั้น

ข้อ ๑๓ ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานสถานะหนี้สาธารณะ ประกอบด้วย การเบิกจ่ายเงินกู้ ยอดหนี้สาธารณะคงค้าง และความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานแต่ละเดือน เสนอสํานักงานตามแบบที่กำหนดภายในวันที่เจ็ดของเดือนถัดไป

ข้อ ๑๔ ในการบริหารหนี้สาธารณะ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการจัดหาเงินกู้ตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะจากแหล่งเงินกู้ที่เหมาะสม

(๒) กำหนดรูปแบบ วิธีการ เงื่อนไขการกู้เงิน และการออกตราสารหนี้

(๓) กำหนดค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน การออกและจัดการตราสารหนี้ ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขของแหล่งเงินกู้

(๔) ดำเนินการให้มีการลงนามผูกพันในสัญญากู้เงิน สัญญาค้ำประกัน การให้กู้ต่อ และการปรับโครงสร้างหนี้ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหนี้

(๕) กำกับ ติดตามให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐ ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญากู้เงิน สัญญาค้ำประกัน และสัญญาให้กู้ต่อไปตามข้อผูกพัน และกรอบวงเงินที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้

(๖) ติดตามการบริหารโครงการหรือแผนงาน และจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับความคืบหน้าผลการดำเนินงาน การเบิกจ่าย ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข รวมทั้งพิจารณาปรับวงเงินค่าใช้จ่าย และระยะเวลาดำเนินโครงการหรือแผนงานได้ตามความจำเป็น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

(๗) จัดทำรายงานการกู้เงินและการค้ำประกันที่กระทำในปีงบประมาณที่แล้ว มาแล้วเสนอต่อกระทรวงการคลังเพื่อเสนอรัฐสภาทราบตามมาตรา ๑๗ และจัดทำรายงานสถานะของหนี้สาธารณะเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อกระทรวงการคลังและคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๕ (๑)

(๘) บริหารงบชำระหนี้ให้สอดคล้องกับภาระหนี้ที่ครบกำหนด และแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ไม่ปฏิบัติตาม

กรอบที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้ หรือไม่มีศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการหรือแผนงาน โดยดำเนินงานล่าช้ากว่ากรอบเวลาที่กำหนดมาก หรือขัดกับข้อกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ให้สำนักงานหักทวงไปยังหน่วยงานดังกล่าว เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเร็ว และหากไม่ดำเนินการแก้ไขให้สำนักงานรายงานคณะกรรมการเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาการใช้จ่ายเงินก้อนนั้น

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่โครงการหรือแผนงานใดได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ให้สำนักงานติดตามประเมินผล และจัดทำรายงานผลสำเร็จของโครงการนั้น ประกอบด้วย ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลกระทบของโครงการ และความยั่งยืนของโครงการ เพื่อเสนอต่อกระทรวงการคลังพร้อมกับรายงานการกู้เงินและการค้าประกันตามข้อ ๑๔ (๗)

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานเป็นผู้ดำเนินการเจรจาและลงนามขอรับความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการที่ไม่มีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจากแหล่งเงินกู้ เช่น ธนาคารโลก และธนาคารพัฒนาเอเชีย

ข้อ ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ทนง พิทยะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

นนทนา/ผู้จัดทำ

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๙